

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 5C/156/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8513206072
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Judita Dubjelová
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2015:8513206072.2

Rozhodnutie

Okresný súd Stará Ľubovňa samosudkyňou JUDr. Juditou Dubjelovou v právnej veci žalobcu EOS KSI Slovesnko, s.r.o., Bratislava, Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843 proti žalovaným: 1/H. M., nar. X.XX.XXXX a 2/Y. M., nar. X.X.XXXX, obaja bytom X. XXX/X, X. S., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaných Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Nám. Legionárov 5, Prešov, IČO: 42 176 778, právne zastúpené JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sov. Hrdinov 163/66, Svidník v konaní o zaplatenie 1 654,90 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd žalobu **z a m i e t a**.

Žalovaným v l. a 2. rade súd **n e p r i z n á v a** náhradu trov konania.

Žalobca je **p o v i n n ý** nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania v rozsahu 100 % na účet právneho zástupcu JUDr. Igora Šafranku, advokáta, AK Svidník. O výške náhrady trov konania súd rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca podal na súd dňa 31.10.2013 žalobu, ktorou žiadal, aby súd zaviazal žalovaných 1. a 2. rade zaplatiť mu spoločne a nerozdielne sumu 1 654,90 eur, úrok z omeškania zo splátok za obdobie od 21.11.2010 do 6.8.2011 vo výške 7,58 eur a ročný úrok z omeškania vo výške 9 % zo sumy 1654,90 eur od 7.8.2011 do zaplatenia a trovy konania. Žalobu odôvodnil tým, že jeho právny predchodca Slovenská sporiteľňa, a.s., Bratislava (ďalej len pôvodný veriteľ) uzatvoril so žalovanými v 1. a 2. rade dňa 22.5.2006 zmluvu o splátkovom úvere číslo XXXXXXXXX (ďalej len Zmluva o úvere), na základe ktorej poskytol žalovaným úver vo výške 1 659,70 eur (pôvodne 50 000,--Sk) pri premenlivej úrokovej sadzbe 11 % ročne. Žalovaní sa zaviazali splácať úver v mesačných splátkach po 24,70 eur (pôvodne 744,-Sk) vždy do 20. dňa toho - ktorého mesiaca. Žalobcu si uplatňuje 67 splátok úveru splatných od 20.11.2010 do 20.5.2016 v celkovej výške 1 654,90 eur. Splátky splatné od 20.8.2011 do 20.5.2016 sa stali splatnými dňa 6.8.2011, kedy žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru. Splatnosť prvej splátky bola dohodnutá zmluvnými stranami na deň 20.1.2006 a konečná splatnosť úveru na deň 20.5.2016. Zmluva a Všeobecné obchodné podmienky (ďalej len VOP) upravovali podmienky čerpania úveru, splácanie úveru, podmienky pri neplnení zmluvných povinností. Zmluva spíňa všetky náležitosti zmluvy o úvere v zmysle § 497 a § 261 ods. 3 písm. d/ Obch. zák. (ďalej len ObZ) a podľa zák. č. 258/2001 Z.z o spotrebiteľských úveroch (ďalej len ZoSÚ). Tvrdil, že na túto zmluvu nie je možné aplikovať ustanovenia § 52-54 Obč. zákonníka (ďalej len OZ), pretože do 31.12.2007 sa tieto ustanovenia vzťahovali len na zmluvu kúpnu, zmluvu o dielo a iné zmluvy upravené v 8. časti OZ a na zmluvu podľa § 55 OZ a na účastníkov úverovej zmluvy sa nevzťahovala povinnosť uvedená v prechodnom ustanovení § 879j OZ, podľa ktorého sa novelizovaným ustanovením § 52 ods. 1 OZ nespravujú nároky vzniknuté pred 1.1.2008 a neposudzuje sa ani platnosť právnych úkonov vzniknutých pred 1.1.2008. Ak pred 1.1.2008 bola uzavretá zmluva o úvere, kde bol dlžník spotrebiteľom, nie je možné práva a povinnosti vzniknuté

pred 1.1.2008 posudzovať podľa § 52 - 54 OZ, ale je potrebné aplikovať ZoSÚ ako lex specialis a tiež ObZ. s poukazom na § 1 ods. 2. Pôvodný veriteľ dňa 28.6.2011 zmluvou o postúpení pohľadávky postúpil na žalobcu aj pohľadávku z predmetnej úverovej zmluvy vo výške 2 713, 06 eur, ktorá pozostávala z istiny vo výške 2 601,53 eur, z úroku z omeškania vo výške 111,53 eur, ktorú žalobca v tomto konaní neuplatňoval.

Súd poučil účastníkov konania o ich právach a povinnostiach a žalovaným doručil žalobu a ich vyzval, aby sa k nej vyjadrili.

Žalovaní sa k žalobe v lehote určenej súdom nevyjadrili.

Podaním doručeným súdu dňa 4.12.2013 vstúpil do konania vedľajší účastník na podporu žalovaných Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Prešov.

Žalobca namietal vstup do konania vedľajšieho účastníka na podporu žalovaných.

OS Stará Ľubovňa uznesením č.k. 5C/156/2014-107 zo dňa 23.1.2015 pripustil vstup do konania vedľajšieho účastníka. Proti tomu uzneseniu podal odvolanie žalobca a KS Prešov uznesením č.k. 4Co/116/2015-176 zo dňa 27.5.2015 potvrdil uznesenie súdu I. stupňa.

Vedľajší účastník so žalobou nesúhlasil, žiadal, aby ju súd zamietol z dôvodu nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu. Uviedol, že zmluva o postúpení pohľadávky je neplatná s poukazom na ust. § 92 ods. 8 zákona č. 438/2001 Z.z. o bankách (ďalej len ZoB), keďže pôvodný veriteľ pred postúpením pohľadávky na žalobcu nevyzval žalovaných v I. a 2. rade na úhradu splatnej pohľadávky, nezosplatnil celý dlh a postúpil nesplacnú bankovú pohľadávku na žalobcu, ktorý nemá povolenie od NBS na bankovú činnosť. Tiež poukázal na to, že úverová zmluva neobsahuje ani správny údaj o RPMN, kde je uvedená výška 6,08 %, ale ročný úrok je uvedený vo výške 11 % ročne, pričom RPMN nemôže byť nižšia ako ročná úroková sadzba, čo má ten istý dôsledok ako keby RPMN nebola uvedená a preto sa tento úver v zmysle zák. č. 258/2001 Z.z. považuje za bezúročný a bez poplatkov. Zmluva neobsahuje v zmysle zák. č. 258/2001 sumu, počet a termíny splátok istiny, úveru a poplatkov, preto sa úver tiež považuje za bezúročný a bez poplatkov. Namietal aj poplatok za spracovanie úveru, ktorým banka poškodzuje spotrebiteľa a vystavuje ho neprijateľnému vedľajšiemu dojednaniu o cene a namietal poplatok za vedenie účtu, ktorý nemá povahu odplaty za konkrétnu zmluvnú službu poskytovanú bankou, ale slúži výhradne záujmom banky. Navrhol žalobu zamietnuť z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie. Žalobca nepredložil dôkaz o doručení písomnej výzvy pôvodného veriteľa žalovaným pred postúpením pohľadávky, pôvodný veriteľ nevyhlásil mimoriadnu splatnosť celého úveru, pričom postupník nemohol vyhlásiť mimoriadnu splatnosť celého úveru. V súvislosti s § 89 ods. 1 Zob a bodom 19.16 VOP uvedeným žalobcom, uviedol, že žalobca nepreukázal, aby žalovaní boli oboznámení s VOP pred podpísaním zmluvy, čo v podstate ani nebolo možné, keďže VOP obsahuje 29 strán. Ak by aj boli oboznámení s VOP, je potrebné bod 19.16 VOP považovať za neprijateľnú, teda neplatnú podmienku zmluvy, pretože žalovaní ako spotrebiteľia si zhoršili svoje postavenie. Navrhol žalobu zamietnuť a priznať mu trovy konania.

Žalovaní tvrdili, že pred podpísaním zmluvy o úvere neboli oboznámení pôvodným veriteľom s VOP a tieto neboli s nimi osobitne dojednané. Navrhli, aby súd žalobu zamietol.

Na výzvu súdu, aby žalobca a aj pôvodný veriteľ predložil dôkazy, týkajúce sa postúpenia pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 ZoB, a to písomnú výzvu pôvodného veriteľa žalovaným na úhradu dlhu pred postúpením pohľadávky a doklad o jej doručení žalovaným, dôkaz o tom, že žalovaní boli viac ako 90 dní v omeškaní so splatením žalovanej sumy pred postúpením pohľadávky a dôkaz o tom, v akej výške bola splatná pohľadávka žalovaných pred postúpením pohľadávky, písomné oznámenie pôvodného veriteľa žalovaným o zospaltnení celého dlhu a dôkaz o jeho doručení žalovaným alebo dôkaz o ukončení úverového vzťahu pôvodným veriteľom so žalovanými, pôvodný veriteľ oznámil súdu, že uvedené dôkazy nemá k dispozícii, keďže úverovú zmluvu a celú dokumentáciu odovzdal postupníkovi, t.j. žalobcovi. Žalobca súdom požadované písomné dôkazy nepredložil, tvrdil, že pred postúpením pohľadávky na žalobcu pôvodný veriteľ vyzval žalovaných na zaplatenie dlhu v marci 2008, ale dôkaz o tom nepredložil. Predložil súdu relevantné oznámenie postupcu žalovaným o postúpení pohľadávky, ktoré podľa neho zakladalo jeho aktívnu legitímáciu na podanie žaloby a súd nemal skúmať ako prejudiciálnu otázku existenciu a platnosť zmluvy o postúpení s poukazom na rozsudok NS SR sp. zn. 4 OBo 210/01 zo dňa 11.6.2003 a uznesenie KS Nitra sp. zn. 9Co/133/2013.

Žalobca v písomnom vyjadrení doručenom súdu dňa 13.11.2015 uviedol, že ust. § 92 ods. 8 ZoB nie je možné spájať s jeho aktívnou legitimačiou ako postupníka pohľadávky. Účelom tohto ustanovenia je úprava výnimiek z bankového tajomstva, ale toto ustanovenie nehovorí o podmienkach platnosti postúpenia pohľadávok. Zo zákona nevyplýva, že by podmienky uvedené v tomto ustanovení podmieňovali platnosť právneho úkonu postúpenia pohľadávky. Poukázal na názor doc. JUDr. Kristiána Csacha, PhD, LL.M publikovaný v časopise Súkromné právo č. 1/2015. Tiež doručenie písomnej výzvy banky dlžníkovi v zmysle § 92 ods. 8 ZoB nie je podmienkou pre platné postúpenie pohľadávky. Podľa prílohy č. 1 k Zmluve o postúpení pohľadávok žalovaný bol ku dňu postúpenia pohľadávky v omeškaní po dobu 1 195 dní, teda súčet všetkých omeškaní so splnením čo i len časti jeho peňažného záväzku voči banke presiahol 1 rok, preto pôvodný veriteľ konal v súlade s ust. § 92 ods. 8 ZoB aj v tom prípade, ak by písomnú výzvu žalovaným nezaslal. Z uvedeného ustanovenia zákona nevyplýva, že predmetom postúpenia môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je už splatná, preto banka mohla postúpiť peňažný záväzok ako celok včítane príslušenstva. Pôvodným veriteľom žalobcovi bolo oznámené, že výzva na úhradu pohľadávky bola žalovanému zaslaná v marci 2008, ale túto výzvu nemal k dispozícii. Vysvetlil, akým spôsobom bola vypočítaná RPMN vo výške 6,08 %. Opakovane zdôraznil, že žalovanému bol poskytnutý úver vo výške 50 000,--Sk, ktorý sa zaviazal platiť v 120 mesačných splátkach po 744,--Sk, t.j. sa zaviazal uhradiť pôvodnému veriteľovi celkom sumu v celkovej výške 89 280,-- a poplatok za poskytnutie úveru vo výške 1 000,--Sk, t.j. spolu 90 280,--Sk. Na pojednávaní dňa 18.11.2015 žalobca tvrdil, že v zmysle § 89 ods. 1 ZoB banka si mohla upraviť práva a povinnosti z obchodov odchyľne od zákona, čo premietla do bodu 19.16 VOP, podľa ktorého banka bola oprávnená kedykoľvek postúpiť akékoľvek svoje pohľadávky bez ohľadu na to, či sú budúce alebo súčasné, bez ohľadu na právny vzťah, z čoho vyplývajú voči klientovi na tretiu osobu alebo previesť akékoľvek záväzky na tretiu osobu bez súhlasu žalovaných a žalovaní boli oprávnení postúpiť pohľadávky voči banke na tretiu osobu len s jeho súhlasom. VOP sú súčasťou úverovej zmluvy. Žalovaní v I. a 2. rade na pojednávaní uviedli, že s VOP neboli pôvodným veriteľom pri uzatváraní zmluvy oboznámení, úverová zmluva bola vopred pripravená na predtlačenom tlačive.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalovaných, prednesom pr. zástupcu žalobcu a pr. zástupcu vedľajšieho účastníka na podporu žalovaných, obsahom listinných dôkazov - vyššie uvedenou zmluvou o úvere, platobnou históriou, písomným vyjadrením žalobcu, písomným vyjadrením vedľajšieho účastníka, zmluvou o postúpení pohľadávky, vyhlásením o mimoriadnej splatnosti úveru, oznámením o postúpení pohľadávky, ako aj obsahom celého spisu a zistil nasledovný skutkový stav:

Z predloženej úverovej zmluvy je nesporné, že pôvodný veriteľ a žalovaní uzavreli zmluvu o splátkovom úvere dňa 22.5.2006, podľa ktorej pôvodný veriteľ poskytol žalovaným bezúročný spotrebný úver vo výške 50 000,-- Sk, t.j. vo výške 1 659,70 eur pri premenlivej úrokovej sadzbe 11 % ročne v deň uzatvorenia zmluvy a RPMN 6,08 %. Žalovaní sa zaviazali splácať úver v mesačných splátkach po 744,-- Sk, t.j. 24,70 eur vždy do 20. dňa toho - ktorého mesiaca, splatnosť prvej splátky bola 20.6.2006 a konečná splatnosť úveru bola 20.5.2016, t.j. celkom v 120 mesačných splátkach, splatnosť úrokov bola v posledný deň kalendárneho mesiaca. Poplatok za poskytnutie úveru bol vo výške 1 000,--Sk z prostriedkov úveru a poplatok za správu úveru bol 50,--Sk mesačne. V záverečných ustanoveniach v čl. II. bod 2 dlžník vyhlásil, že sa oboznámil so súčasťami úverovej zmluvy, ktorými sú VOP, úverové podmienky, Sadzobník a podmienky určené Zverejnením, za ktorých sa bankový produkt poskytuje. Nesporné tiež bolo, že žalovaní uhradili pôvodnému veriteľovi splátky od 22.5.2006 do 30.8.2007 a ešte dňa 19.5.2009 celkom sumu 569,57 eur, z ktorej pôvodný veriteľ započítal sumu 442,61 eur na istinu, na poplatky sumu 33,19 eur a na úrok z omeškania sumu 93,77 eur. Podľa platobnej histórie pôvodný veriteľ účtoval žalovaným poplatky za správu účtu a za upomienky v celkovej výške 198,16 eur a zmluvný úrok v celkovej výške 1 186,28 eur. Istina predstavovala súčet položiek bezhotovostné čerpanie úveru + zaúčtovanie poplatku s kapitalizáciou + zaúčtovanie riadnych úrokov s kapitalizáciou mínus úhrady žalovaných započítané na istinu, t.j. 1 659,70 + 98,16 + 1 186,28 - 442,61 eur.

Nesporné bolo, že žalovaní boli v omeškaní so splátkami splatnými 20.10.2007, 20.11.2007. Spornou ostala skutočnosť, či pôvodný veriteľ vyzval žalovaných na úhradu dlžnej sumy v mesiaci marec 2008, keďže ani žalobca, ani pôvodný veriteľ ani na výzvu súdu o tom nepredložil žiaden dôkaz.

Nespornou skutočnosťou bolo, že pôvodný veriteľ uzavrel so žalobcom dňa 28.6.2011 zmluvu o postúpení pohľadávky, podľa ktorej postúpil z predmetného úverového vzťahu na žalobcu pohľadávku vo výške 2 713,06 eur, z toho istinu vo výške 2 601,53 eur a úrok z omeškania vo výške 111,53 eur. Pôvodný veriteľ oznámil žalovaným v 1. a 2. rade postúpenie pohľadávky na žalobcu listom zo dňa 18.7.2011

Žalobca dňa 18.7.2011 žalovanému v 1. rade oznámil mimoriadnu splatnosť úveru vo výške 2 876,25 eur, ktorá pozostávala zo základnej - postúpenej pohľadávky vo výške 2 601,53 eur, úrokov z omeškania vo výške 111,53 eur, zo zákonných úrokov vo výške 13,19 eur a z nákladov žalobcu vo výške 150,-- eur a vyzval žalovaného v 1. rade na úhradu uvedenej sumy najneskôr do 1.8.2011 a žalovanú v 2. rade najneskôr do 28.7.2011.

Žalobca v konaní uplatňoval zaplatenie 67 splátok úveru splatných od 20.11.2010 do 20.5.2016 v celkovej výške 1654,90 eur. Podľa jeho tvrdenia splátky splatné od 20.8.2011 do 20.5.2016 sa stali splatnými dňa 6.8.2011, kedy žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru.

Spornou ostala skutočnosť: 1/ či predmetný úverový vzťah je potrebné posudzovať podľa ObZ tak, ako to tvrdil žalobca alebo ako vzťah občianskoprávny podľa ustanovení OZ, ako tvrdil vedľajší účastník, keďže ide o spotrebiteľskú zmluvu, na ktorú je potrebné aplikovať ust. § 53-54 OZ o spotrebiteľských zmluvách. Toto tvrdenie oprel aj o uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 402/2013 z 19.6.2013. Poukázal na to, že úver je síce absolútnym obchodom, ale v prejednávanej veci ide o spotrebiteľskú zmluvu, ktorá je regulovaná zákonom o ochrane spotrebiteľa a je potrebné ju posudzovať podľa predpisov občianskeho práva o spotrebiteľských zmluvách aj v zmysle rozsudku NS SR sp. zn. 5MCdo 20/09, pričom novelou OZ zák. č. 150/2004 došlo k zásadnej zmene v spotrebiteľských zmluvách. Predmetná vec sa týka aj Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ktorá chráni spotrebiteľa ako slabšiu stranu zmluvného vzťahu. Spornou ostala tiež skutočnosť: 2/ či žalobca je aktívne legitimovaný na podanie žaloby v tomto spore alebo nie. Vedľajší účastník tvrdil, že žalobca nie je aktívne legitimovaný na podanie žaloby, pretože okrem § 524 OZ sa postúpenie bankovej pohľadávky musí riadiť aj § 92 ods. 8 a zák. č. 483/2001Z.z. o bankách (ďalej len ZOB), podľa ktorého banka môže postúpiť na subjekt, ktorý nie je bankou, len splatné pohľadávky po tom, čo písomne vyzvala dlžníka na zaplatenie splatnej pohľadávky a nesplatené pohľadávky môže postúpiť len vtedy, keď vyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru. Banka však postúpila pohľadávky, ktoré ešte neboli splatné, na spoločnosť, ktorá nemá povolenie NBS na vykonávanie bankovej činnosti a tiež je obava o zhoršení pohľadávky spotrebiteľa. Pôvodný veriteľ - banka pri postúpení pohľadávky nepostupovala podľa § 92 ods. 8 ZoB, preto zmluva o postúpení pohľadávky je neplatná a žaloba nie je aktívne legitimovaný na podanie žaloby. Na podporu svojho tvrdenia predložil uznesenie KS Prešov sp. zn. 6Co/119/2013 a rozsudok OS Prešov 8C/156/2012 a rozsudok KS Prešov č.k. 18Co/33/2014-205 zo dňa 16.2.2015. Na druhej strane žalobca tvrdil, že je aktívne legitimovaný na podanie žaloby, pretože pôvodný veriteľ mohol postúpiť na neho aj nesplatenú pohľadávku a na aktívnu legitimáciu postačuje, že predložil súdu oznámenie banky adresované žalovaným o postúpení pohľadávky na žalobcu. Žalobca ani na výzvu súdu nevedel uviesť, v akej výške v čase postúpenia bola splatná pohľadávka. Žalobca tvrdil, že bod 19.16 VOP, ako aj VOP, sú súčasťou úverovej zmluvy, s ktorými boli žalovaní oboznámení. Žalovaní však tvrdili, že s VOP pred podpísaním úverovej zmluvy neboli oboznámení a bod 19.16 VOP s nimi nebolo individuálne dojednané. Vedľajší účastník poukázal na to, že žalobca nepreukázal, aby žalovaní boli oboznámení s VOP pred podpísaním zmluvy a ak by aj boli oboznámení s VOP, je potrebné bod 19.16 VOP považovať za neprijateľnú, teda neplatnú podmienku zmluvy, keďže žalovaní ako spotrebiteľia si zhoršili svoje postavenie.

Súd preto v konaní riešil základnú otázku, a to

- či žalobca je aktívne legitimovaný na podanie žaloby
- či zmluva o postúpení pohľadávky je platná v zmysle príslušných ustanovení OZ a v zmysle § 92 ods. 8 ZoB, keďže išlo o bankovú pohľadávku a v tejto súvislosti,
- či prejednávany prípad je potrebné posudzovať len podľa ustanovení ObZ alebo aj podľa príslušných ustanovení OZ, týkajúcich sa spotrebiteľských zmlúv a tiež aj podľa zákona o ochrane spotrebiteľa a aj podľa špeciálnych právnych predpisov - zákona o spotrebiteľských úveroch a zákona o bankách,
- či VOP sú súčasťou úverovej zmluvy, či banka s nimi oboznámila žalovaných pred uzavretím úverovej zmluvy
- či úverová zmluva a VOP neobsahujú neprijateľné podmienky zmluvy
- či banka mohla odchylné od zákona upraviť práva a povinnosti zmluvných strán pri obchodoch podľa § 89 ods. 1 ZoB tak, ako to tvrdil žalobca a v znení uvedenom v bode 19.16 VOP, či s týmto ustanovením

boli žalovaní pred uzavretím úverovej zmluvy oboznámení, či išlo o individuálne dohodnutú podmienku zmluvy medzi bankou a žalovanými a či toto ustanovenie nie je neprijateľnou podmienkou zmluvy. V súvislosti s riešením otázky, či je platné postúpenie pohľadávky podľa § 92 ods. 8 ZoB súd sa zaoberal otázkami:

- či pred postúpením pohľadávky banka (pôvodný veriteľ) písomne vyzvala žalovaných na zaplatenie dlžnej sumy a v akej výške,
- či boli žalovaní v omeškaní s platením celej postúpenej pohľadávky viac ako 90 dní pred jej postúpením na žalobcu,
- či pohľadávka banky bola v čase postúpenia splatná v takej výške, ako ju postúpila na žalobcu,
- či banka pred postúpením pohľadávky zosplatnila celú pohľadávku, teda či vyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru alebo nie a či banka (pôvodný veriteľ) mohla postúpiť celú nesplatnú pohľadávku na žalobcu.
- či žalobca má povolenie na vykonávanie bankových operácií od NBS.

Na základe takto ustáleného skutkového stavu súd právne uzatvára:

So vstupom Slovenska do Európskej únie Slovenská republika je povinná aplikovať európske právne predpisy, ktoré majú prednosť pred slovenskými právnymi predpismi, teda je povinná prednostne aplikovať na prejednávany prípad aj Smernicu Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len Smernicu 93/13). Táto Smernica 93/13 bola prevzatá do slovenského právneho poriadku zákonom č. 150/2004 Z.z. účinným od 1.4. 2004 v ust. § 52-54, týkajúcich sa úpravy spotrebiteľských zmlúv.

Podľa čl. 3 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

Podľa čl. 3 ods. 2 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevyklučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vnesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

Podľa čl. 3 ods. 3 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 príloha obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.

Podľa čl. 5 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 v prípade zmlúv, kde sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované v jednoduchom zrozumiteľnom jazyku. Kde existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má interpretácia priaznivejšia pre spotrebiteľa. Toto pravidlo interpretácie neplatí v súvislosti s postupmi stanovenými v článku 7.

Podľa čl. 6 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa čl. 7 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a súťažiacich existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.

Zmluva o úvere ako absolútny obchod je upravená v ObZ v § 497, podľa ktorého zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Podľa § 261 ods. 3 písm.

d) ObZ okrem iného touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkového vzťahu: zo zmluvy o úvere (§497).

Uzatvorená zmluva o úvere má charakter spotrebiteľskej zmluvy aj napriek ustanoveniu čl. II. bod 3, podľa ktorého Všetky právne vzťahy vyslovene neupravené v úverovej zmluve sa budú riadiť príslušnými ustanoveniami Úverových podmienok, VOP, ObZ a ostatnými právnymi predpismi v tomto poradí a tiež aj napriek čl. II. bod 4, podľa ktorého vzájomné právne vzťahy sa budú podľa § 262 ObZ. spravovať podľa príslušných ustanovení ObZ.

Na prejednávany prípad je možné použiť len tie ustanovenia ObZ, ktoré nie sú v rozpore so Smernicou 93/13 a s ustanoveniami OZ, týkajúcimi sa spotrebiteľských zmlúv a postúpenia pohľadávky, teda je potrebné prejednávany právny vzťah posudzovať aj podľa ustanovení OZ týkajúcich sa spotrebiteľských zmlúv a postúpenia pohľadávky, účinných v čase uzavretia úverovej zmluvy a v čase postúpenia pohľadávky a tiež podľa zákona o ochrane spotrebiteľa č. 632/1992 Zb. (§ 23a ods.1, 2), účinného v čase uzavretia úverovej zmluvy, ako aj podľa špeciálnych predpisov - zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len ZoSÚ) a podľa špeciálneho zákona č. 238/2001 Z.z. o bankách (ďalej len ZoB), účinného v čase uzavretia úverovej zmluvy a postúpenia pohľadávky, keďže ide o bankovú pohľadávku.

Podľa § 52 ods. 1 OZ, účinného v čase uzavretia úverovej zmluvy (ku 22.5.2006) Spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55 <<http://www.zakonypreludi.sk/zz/1964-40/znenie-20060413>>, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Podľa § 52 ods. 2 OZ Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 3 cit. OZ Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 OZ účinného v čase uzavretia úverovej zmluvy Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“).

Podľa § 53 ods. 3 OZ Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,

b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa.

Podľa § 53 ods. 4 OZ Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 OZ účinného v čase uzavretia úverovej zmluvy Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 54 ods. 2 OZ V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 524 ods. 1 OZ Veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

Podľa § 524 ods. 2 OZ S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené

Podľa § 526 ods. 1 OZ Postúpenie pohľadávky je povinný postupca bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi. Dokiaľ postúpenie pohľadávky nie je oznámené dlžníkovi alebo dokiaľ postupník postúpenie pohľadávky dlžníkovi nepreukáže, zbaví sa dlžník záväzku plnením postupcovi.

Podľa § 565 OZ Ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

Podľa § 3 ods. 1 OZ Výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 2 ods. 3 OZ Účastníci občianskoprávných vzťahov si môžu vzájomné práva a povinnosti upraviť dohodou odchyľne od zákona, ak to zákon výslovne nezakazuje a ak z povahy ustanovení zákona nevyplýva, že sa od neho nemožno odchyliť.

Podľa § 39 OZ Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Na prejednávaný prípad je potrebné aplikovať aj ustanovenia zák. č. 632/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa.

Podľa § 2 ods. 1 zák. č. 632/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa - účinného v čase uzavretia úverovej zmluvy Na účely tohto zákona sa rozumie:

- a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nakupuje výrobky alebo používa služby pre priamu osobnú spotrebu fyzických osôb, najmä pre seba a pre príslušníkov svojej domácnosti,
- b) predávajúcim podnikateľ, ktorý spotrebiteľovi predáva výrobky alebo poskytuje služby,
- e) dodávateľom každý ďalší podnikateľ, ktorý priamo alebo prostredníctvom iných podnikateľov dodal predávajúcemu výrobky,

V § 8 ods. 1 zák. o ochrane spotrebiteľa je upravený zákaz klamanie spotrebiteľa, a to Nikto nesmie klamať spotrebiteľa, najmä uvádzať nepravdivé, nedoložené, neúplné, nepresné, nejasné, dvojzmyselné alebo prehnané údaje alebo zamlčať údaje o skutočných vlastnostiach výrobkov alebo služieb alebo úrovni nákupných podmienok.

Podľa § 23a ods. 1 zák. o ochrane spotrebiteľa Spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje.

Podľa § 23a ods. 2 zák. o ochrane spotrebiteľa Na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa osobitného predpisu (§ 52 až 60 OZ)sa primerane použijú ustanovenia tohto predpisu.

Podľa § 2 zák. č. 258/2001 Z.z. zák. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len ZoSÚ) účinného v čase uzavretia úverovej zmluvy Na účely tohto zákona sa rozumie

- a) spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme,
- b) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom,

Podľa § 2 ods. 1 cit. zákona Veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci.

Podľa § 2 ods. 2 cit. zákona Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa § 153 ods 1 O.s.p. súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti.

Podľa § 153 ods. 3 O.s.p. Súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná.

Podľa § 154 ods. 1 O.s.p. pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa čl. 19. bodu 16 VOP Klient výslovne súhlasí s tým, že Banka je oprávnená kedykoľvek postúpiť akékoľvek svoje Pohľadávky, a to bez ohľadu na to, či sú budúce alebo súčasné, podmienené alebo nepodmienené, bez ohľadu na právny vzťah, z ktorého vyplývajú, ako aj bez ohľadu na to, či Banka vzniesla v súvislosti s takouto Pohľadávkou akúkoľvek požiadavku alebo nie voči Klientovi na tretiu osobu, alebo previesť akékoľvek svoje záväzky na tretiu osobu. Klient je oprávnený postúpiť svoje

pohľadávky voči Banke alebo previesť svoje záväzky voči nej na tretiu osobu výlučne s predchádzajúcim písomným súhlasom Banky.

Súd podrobil súdnej kontrole predmetnú úverovú zmluvu a VOP, či neobsahujú neprijateľné podmienky zmluvy, teda absolútne neplatné podmienky zmluvy v zmysle § 53 ods. 4 OZ. VOP, účinné 1.8.2002, ktoré mali byť súčasťou úverovej zmluvy, obsahujú 29 strán a pôvodný veriteľ vopred tieto VOP naformuloval a predkladal ich žalovaným. V prejednávacom prípade išlo zo strany banky - pôvodného veriteľa o spotrebiteľskú typovú, vopred predtlačенú zmluvu, ktorú uzatvárala s väčším počtom občanov. Pôvodný veriteľ vopred pripravil a naformuloval obsah tejto zmluvy, tiež vopred pripravil VOP, kde stanovil podmienky realizácie zmluvy, ako aj podmienky a možnosti postúpenia zmluvy z banky na tretí subjekt a z dlžníkov na tretí subjekt. Žalovaní ako fyzické osoby - spotrebiteľia (žalovaný v 1. rade ako dlžník a žalovaná v 2. rade ako spoludlžníčka) nemali možnosť zasahovať do obsahu vopred naformulovaných podmienok zmluvy a do obsahu VOP a dosiahnuť ich zmenu. Ako slabšia strana nemohli vyjednávať a zmluvu mohli uzatvoriť len za predpokladu, že vopred naformulované podmienky zmluvy prijímú. Žalovaní tvrdili, že pri uzatváraní úverovej zmluvy ich pôvodný veriteľ neoboznámil s obsahom VOP a tiež ich neoboznámil osobitne s čl. 19 bod 16 VOP, týkajúcich sa postúpenia pohľadávky z banky na iný subjekt. Tieto VOP nie sú verifikované ani žalovanými a ani pôvodným veriteľom. Súdu je z úradnej činnosti známe, že Slov. sporiteľňa pri uzatváraní úverových zmlúv osobitne neoboznamovala klientov s obsahom VOP, ani so Sadzobníkom a podmienkami zmluvy, s ktorými boli oboznámení len ich Zverejnením v priestoroch banky alebo na stránke Banky. Súd nevykonával dôkaz navrhovaný žalobcom a neposkytol mu lehotu na predloženie dôkazu - vyžiadanie stanoviska Slovenskej sporiteľne ohľadom toho, aká bola prax pri uzatváraní úverovej zmluvy s oboznamovaním VOP klientov a ani lehotu na preverenie výzvy žalovaným pred postúpením pohľadávky a jej doručenie žalovaným z toho dôvodu, že podľa názoru súdu by to bolo nehospodárne, keďže žalobcovi už bola poskytnutá lehotu na predloženie výzvy adresovanej žalovaným na úhradu dlhu pred postúpením pohľadávky, ale túto ani na výzvu súdu v lehote stanovenej súdom nepredložil a nepredložil ju ani na pojednávaní dňa 18.11.2015. Pokiaľ ide o predloženie stanoviska pôvodného veriteľa súd je toho názoru, že takýto dôkaz by bol pre rozhodnutie súdu bezpredmetný z dôvodu, že ak by žalobca predložil súdu stanovisko pôvodného veriteľa, aká bola všeobecná prax Slovenskej sporiteľne s oboznamovaním VOP klientov pred uzavretím úverovej zmluvy, nepreukázal by, či v v konkrétnom prejednávacom prípade boli žalovaní pred uzavretím úverovej zmluvy oboznámení s VOP a akým spôsobom boli oboznámení a či boli s nimi individuálne dohodnuté podmienky zmluvy a VOP, konkrétne či bol individuálne dohodnutý bod 19.16 VOP, teda pre rozhodnutie súdu by vykonanie takého dôkazu nemalo žiaden význam a bolo by nehospodárne. Súd poukazuje na to, že od uzavretia úverovej zmluvy, ktorej súčasťou by mali byť aj VOP, uplynulo 9 rokov, táto zmluva bola uzavretá so žalovanými na pobočke Slov. sporiteľne v Liptovskom Hrádku, kde ju za banku podpísali 2 pracovníci, ktorých však žalobca nenavrhol v konaní vypočuť ako svedkov a napokon nie je zrejmé, či vôbec títo pracovníci ešte v Slov. sporiteľni pracujú alebo nie. Podľa názoru súdu s prihliadnutím na vyjadrenie Slov. sporiteľne, že nemá k dispozícii žiadne materiály a žiadnu dokumentáciu, týkajúcu sa predmetnej úverovej zmluvy, keďže túto odovzdala postupníkovi, t.j. žalobcovi, pri postúpení pohľadávky, je bezpredmetné poskytovať ďalšie lehoty žalobcovi na predloženie stanoviska pôvodného veriteľa ohľadom oboznámenia s VOP žalovaných pred uzavretím úverovej zmluvy a na predloženie výzvy na úhradu dlhu žalovaným pôvodným veriteľom.

Tvrdenie žalobcu, že bod. 19.16 VOP bol dohodnutý medzi účastníkmi úverovej zmluvy v zmysle § 89 ods. 1 ZoB, podľa ktorého Banka si môže so svojim klientom zmluvne upraviť práva a povinnosti z obchodov odchylné od zákona alebo osobitného predpisu, je nepravdivé, pretože toto ustanovenie § 89 ods. 1 ZoB v čase uzavretia úverovej zmluvy nič také neumožňovalo, ustanovenie § 89 ods. 1 ZoB v čase uzavretia úverovej zmluvy (22.5.2006) a aj v čase postúpenia pohľadávky (28.6.2011) sa týkalo preukazovania totožnosti klienta a bolo v tomto znení: „Banka a pobočka zahraničnej banky sú povinné pri každom obchode požadovať preukázanie totožnosti klienta okrem obchodov uvedených v odseku 4; pri každom obchode je klient povinný vyhovieť každej takejto žiadosti banky alebo pobočky zahraničnej banky. Vykonávanie obchodu so zachovaním anonymity klienta banka a pobočka zahraničnej banky sú povinné odmietnuť.“

K zmene ustanovenia § 89 ods. 1 ZoB došlo až zákonom č. 132/2013 účinným od 10.6.2013, kedy bol vložený nový odsek označený ako § 89 ods. 1, ktorý v druhej vete upravoval „Banka alebo pobočka zahraničnej banky si so svojim klientom môžu zmluvne upraviť práva a povinnosti z obchodov odchylné od zákona alebo osobitného predpisu, ak to zákon ani osobitný predpis výslovne nezakazuje alebo ak z povahy ich ustanovení nevyplýva, že sa od nich nemožno odchyliť;“, pričom sa tieto práva a

povinnosti nesmeli odchyliť od § 2 ods. 3, 53 ods. 1 a 4 OZ, § 87 písm. f/ a § 88 ods. 2 O.s.p. a čl. 6 a 19 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 59/2008 zo 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky v platnom znení. Takáto zmluva musela mať formu a podobu vyžadovanú zákonom alebo dohodou účastníkov, pričom banka a pobočka zahraničnej banky zodpovedá za jej preukázateľné vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu (72d) najneskôr pri uzavretí obchodu a za jej uchovávanie a ochranu podľa § 42 ods. 1."

Podľa tohto ustanovenia nebolo možné postupovať ani v zmysle prechodného ustanovenia § 122s ZoB k úpravám účinným od 10.6.2013, podľa ktorého Ustanoveniami tohto zákona sa od 10. júna 2013 spravujú aj právne vzťahy upravené týmto zákonom, ktoré vznikli pred 10. júnom 2013; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 10. júnom 2013 sa však posudzujú podľa predpisov účinných do 9. júna 2013.

Z uvedeného vyplýva, že k zmene tohto ustanovenia § 89 ods. 1 ZoB došlo až v roku 2013, t.j. až po uzavretí úverovej zmluvy (uzavretá 22.5.2006) a po postúpení pohľadávky na žalobcu (postúpená 28.6.2011).

Ust. § 53 ods. 1 OZ, účinné v čase uzavretia úverovej zmluvy, vyslovene zakazovalo, aby spotrebiteľské zmluvy obsahovali ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, t.j. neprijateľné podmienky zmluvy. Podľa § 54 ods. 1 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemohli odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa a spotrebiteľ sa najmä nemohol vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznával alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Podľa § 54 ods. 5 OZ V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platil výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Podľa § 53 ods. 3 OZ za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považovali okrem iného najmä ustanovenia, ktoré má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy a ktoré dovoľovali dovoľujú dodávateľovi, t. j. banke - pôvodnému veriteľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožiteľnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa. Podľa § 53 ods. 4 OZ Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Na základe uvedeného a v duchu existujúcej judikatúry a v súlade s právnou úpravou a zásadami na ochranu spotrebiteľa opakovane judikovanými Európskym súdnym dvorom súd poukazuje na citovaný bod 19.16 VOP, podľa ktorého žalovaní ako spotrebiteľia boli oprávnení postúpiť svoje pohľadávky voči Banke alebo previesť svoje záväzky voči nej na tretiu osobu výlučne s predchádzajúcim písomným súhlasom Banky, ale naopak právny predchodca žalobcu - Banka ako veriteľ bol oprávnený bez súhlasu žalovaných kedykoľvek postúpiť akékoľvek svoje Pohľadávky, a to bez ohľadu na to, či sú budúce alebo súčasné, podmienené alebo nepodmienené, bez ohľadu na právny vzťah, z ktorého vyplývajú, ako aj bez ohľadu na to, či Banka vzniesla v súvislosti s takouto Pohľadávkou akúkoľvek požiadavku alebo nie voči Klientovi na tretiu osobu, alebo previesť akékoľvek svoje záväzky na tretiu osobu.

Táto podmienka spôsobuje hrubý nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán. Výrazným spôsobom obmedzuje oprávnenie spotrebiteľa nakladať s pohľadávkou, ktorá mu potenciálne môže vzniknúť proti veriteľovi a nestanovuje žiadne podmienky, za ktorých môže veriteľ súhlas s postúpením pohľadávky odoprieť a ponecháva tak rozhodnutie na svojvoľu veriteľa. Táto podmienka je tiež spôsobilá obmedziť alebo neúmerne sťažiť možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojho práva. Právny predchodca navrhovateľa postúpil pohľadávku na spoločnosť, ktorá nemá oprávnenie vykonávať bankovú činnosť, pritom spotrebiteľovi je poskytovaná zvláštna ochrana práve v dôsledku jeho nerovného postavenia proti dodávateľovi alebo predajcovi a jej účelom má byť vyvažovanie tejto nerovnováhy.

Táto nerovnováha má za následok rozpor s dobrými mravmi a následne absolútnu neplatnosť právneho úkonu, ktorá vyplýva z nerovnováhy zmluvou dohodnutých podmienok medzi úverovým veriteľom a úverovými dlžníkmi. Terajší žalobca nadobudol pohľadávku na základe postúpenia od pôvodného veriteľa Slovenskej sporiteľne, a.s. Inštitút postúpenia nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ani podmienkou, ktorá by bola v rozpore s dobrými mravmi. Inštitút postúpenia je zákonom prípustný, avšak vychádzajúc z obsahu zmluvy, ktorej súčasťou mali byť VOP, je potrebné konštatovať, že práva a povinnosti účastníkov nie sú v súvislosti s právom postúpiť pohľadávku vyvážené vo vzťahu k obom účastníkom, nie sú individuálne dohodnuté, keďže sa jedná o typovú zmluvu, ktorá však vykazuje znaky jasného nepomeru v neprospech spotrebiteľa ako slabšieho účastníka a v takom prípade je takúto podmienku, ktorá je nevyvážená, potrebné považovať za absolútne neplatnú.

Ďalej súd poukazuje na skutočnosť, že v zmysle citovaných ustanovení OZ chrániacich spotrebiteľa, ale aj ustanovení zákona o ochrane spotrebiteľa, nerovnosť zmluvných strán je definovaná ako konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, pričom ide aj o nekalú obchodnú praktiku v zmysle § 8 ods. 1 zák. o ochrane spotrebiteľa. Predmetná obchodná praktika uvedená vo VOP v neprospech spotrebiteľa je preto v rozpore s dobrými mravmi, ktorá je absolútne neplatná a na ktorú súd prihlíada z úradnej povinnosti. Súd zdôrazňuje, že v súvislosti s posudzovaním žalovanej pohľadávky sa žalovaní ako spotrebiteľia dostali do výrazného zhoršenia právneho postavenia a v prípade, ak by sa chceli domáhať svojich práv, ktoré by si musel uplatniť nie od pôvodného veriteľa, ale v tomto konaní od žalobcu, by boli značne diskriminovaní, a preto konanie pôvodného veriteľa a nasledujúceho subjektu, na ktorý bola pohľadávka postupovaná, vykazuje i znaky sťaženia domáhania sa práv dlžníka voči veriteľovi, čo je možné tiež hodnotiť ako znak diskriminácie a vybočenia z pravidiel morálky a takéto konanie možno posudzovať aj ako nekalú obchodnú praktiku.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 483/2001 o bankách (ďalej len ZoB) účinného v čase uzavretia úverovej zmluvy Banka je právnická osoba so sídlom na území Slovenskej republiky založená ako akciová spoločnosť, ktorá

b) poskytuje úvery a ktorá má na výkon činností podľa písmen a) a b) udelené bankové povolenie. Iná právna forma banky sa zakazuje.

Podľa § 2 ods. 2 ZoB Banka môže okrem činností uvedených v odseku 1 vykonávať, ak ich má uvedené v bankovom povolení, tieto ďalšie činnosti:

d) správu pohľadávok klienta na jeho účet vrátane súvisiaceho poradenstva,

Podľa § 2 ods. 3 ZoB Bankové povolenie je povolenie na založenie banky alebo na zriadenie pobočky zahraničnej banky a na vykonávanie bankových činností touto bankou alebo pobočkou zahraničnej banky v rozsahu vymedzenom v tomto povolení a za podmienok uložených týmto povolením alebo ustanovených týmto zákonom a osobitnými predpismi.

Podľa § 3 ods. 2 ZoB Bez bankového povolenia nemôže nikto poskytovať úvery a pôžičky v rámci predmetu svojho podnikania alebo predmetu inej svojej činnosti, z návratných peňažných prostriedkov získaných od iných osôb na základe verejnej výzvy, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 3 ods. 3 ZoB Bez bankového povolenia nemôže nikto vykonávať platobný styk a zúčtovanie pre iného v rámci predmetu svojho podnikania alebo predmetu inej svojej činnosti, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 6 ods. 1 ZoB Činnosť bánk a pobočiek zahraničných bánk podlieha bankovému dohľadu vykonávanému Národnou bankou Slovenska; v rozsahu ustanovenom týmto zákonom podlieha bankovému dohľadu aj činnosť iných osôb a subjektov súvisiaci s činnosťou alebo riadením bánk alebo pobočiek zahraničných bánk. Bankový dohľad sa vykonáva v rozsahu ustanovenom týmto zákonom nad jednotlivými bankami, pobočkami zahraničných bánk alebo inými subjektmi a tiež nad konsolidovanými celkami a subkonsolidovanými celkami (§ 44 <<http://www.zakonypreludi.sk/zz/2001-483/znenie-20060501>>), ktorých súčasťou sú aj banky, a nad finančnými konglomerátmi podľa § 49c <<http://www.zakonypreludi.sk/zz/2001-483/znenie-20060501>>.

Podľa § 6 ods. 7 ZoB Za výkon bankového dohľadu zodpovedá Národná banka Slovenska.

Podľa § 7 ods. 1 ZoB O udelení bankového povolenia rozhoduje Národná banka Slovenska.

Podľa § 7 ods. 5 ZoB Výkon bankových činností uvedených v bankovom povolení môže banka začať na základe písomného oznámenia Národnej banky Slovenska o splnení podmienok podľa odseku 4.

Podľa § 9 ods. 1 ZoB Bankové povolenie sa udeľuje na dobu neurčitú a nie je prevoditeľné na inú osobu ani neprechádza na právneho nástupcu.

Podľa § 9 ods. 2 ZoB Bankové povolenie obsahuje presné vymedzenie povolených bankových činností a môže obsahovať aj podmienky, ktoré musí banka alebo pobočka zahraničnej banky splniť pred začatím povolenej činnosti, prípadne ktoré musí dodržiavať pri výkone povolenej bankovej činnosti.

Podľa § 9 ods. 6 ZoB Banka a pobočka zahraničnej banky sú povinné podať príslušnému súdu návrh na zápis povolených bankových činností do obchodného registra na základe bankového povolenia do desiatich dní odo dňa, keď bankové povolenie nadobudlo právoplatnosť

Podľa § 27 ods. 1 ZoB Banka a pobočka zahraničnej banky vykonávajú obchody so svojimi klientmi na zmluvnom základe. Banka a pobočka zahraničnej banky sú povinné pri výkone svojej činnosti postupovať obozretné, najmä sú povinné riadiť svoje riziká a vykonávať obchody

Podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách účinného v čase postúpenia pohľadávky(v čase uzavretia zmluvy to bol § 92 ods. 7 zák. o bankách Ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

Zásadnou otázkou, ktorú bolo potrebné v konaní pred súdom vyriešiť, bola otázka, či boli splnené zákonné podmienky na postúpenie tzv. bankovej pohľadávky. Zákon o bankách totiž nad rámec pravidiel cesie v OZ sprísňuje pravidlá pri postupovaní pohľadávok z bánk na iné subjekty. Dôvody ba nemali byť pochybné, pretože banková činnosť a s ňou spojený vznik pohľadávok má na rozdiel od iného druhu podnikania špecifika, najmä pokiaľ ide o dopady finančných produktov na ekonomiku. Súd preto skúmal, či došlo ku platnému postúpeniu pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 ZoB, účinného v čase postúpenia pohľadávky na žalobcu, (v čase uzavretia zmluvy to bolo ust. § 92 ods. 7 ZoB)

Súd je toho názoru, že § 92 ods. 8 ZoB neupravuje výnimky z bankového tajomstva tak, ako to tvrdí žalobca, ale upravuje postup veriteľa pri postúpení bankovej pohľadávky na tretí subjekt.

Postúpenie pohľadávky je síce bežným právnym úkonom. Všeobecne môže byť predmetom zmluvy o postúpení pohľadávky pohľadávka akéhokoľvek druhu, teda aj iná ako peňažná, môže byť splatná, nesplatná alebo aj budúca, ale musí to byť pohľadávka určitá a existujúca. Pokiaľ sa však cesia týka bankovej pohľadávky z bankového produktu osobitný predpis (lex specialis) dopĺňa zákonné pravidlá pre platné postúpenie. Súd je toho názoru, že postúpiť bankovú pohľadávku ZoB umožňuje iba:

1/ v tej časti, ktorá je po splatnosti (slovo „v omeškaní so splnením čo len časti záväzku, môže banka svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomu záväzku postúpiť...“)

2. iba po písomnej výzve na splnenie,

3. výzva musí byť zo strany banky

4. omeškanie trvá viac ako 90 dní.

Zákonné ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB hneď v prvej časti prvej vety vyžaduje písomnú výzvu banky klientovi, ktorý je nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením, čo i len časti svojho peňažného záväzku. Ak zákon hovorí o omeškaní klienta banky so splnením, čo i len časti svojho peňažného záväzku, potom sa nesplnená povinnosť musí rozhodne týkať splatných splátok úveru. Citované ust. § 92 ods. 8 ZoB umožňuje banke postúpiť pohľadávku písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou za predpokladu doručenia písomnej výzvy klientovi banky a po tom, čo je dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku. Žalobca ani na výzvu súdu nepredložil písomnú výzvu banky adresovanú žalovaným na splnenie dlhu, ktorá musí predchádzať postúpeniu aspoň 90 dní a ktorá je základným predpokladom pre postúpenie bankovej pohľadávky. Žalobca nepreukázal, aby banka aj skutočne doručila takúto výzvu žalovaným, hoci tvrdil, že banka zaslala písomnú výzvu na úhradu dlhu žalovanému v marci 2008, ale nepredložil o tom žiaden dôkaz. Výzvu na úhradu dlhu totiž nenapíňa oznam Slovenskej sporiteľne adresovaný žalovaným o postúpení pohľadávky a v žiadnom prípade túto výzvu nenapíňa výzva žalobcu ako postupníka žalovaným na zaplatenie postúpenej pohľadávky do stanoveného termínu. Žalobca tiež nepreukázal, aby žalovaní ako dlžníci boli v omeškaní so splatením celej postúpenej pohľadávky viac ako 90 dní.

Súd dospel k záveru, že v zmysle § 92 os. 8 ZoB môže byť spôsobilým predmetom postúpenia pohľadávky zo strany banky len pohľadávka alebo časť pohľadávky, ktoré sú už splatnými. Vyplýva to aj z prvej časti druhej vety § 92 ods. 8 ZoB : „Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť (rozumej postúpenie pohľadávky), ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva...“. Z dôvodovej správy k ZoB vyplýva: „V odseku 7 sa upravuje možnosť použiť inštitút postúpenia pohľadávky zodpovedajúce nesplácanému dlhu, a to aj osobe, ktorá nie je bankou „ (pôvodný odsek 7 sa stal odsekom osem po novelizácii zák. č. 552/2008 Z.z.).

Podľa názoru súdu mal zákonodarca na mysli oprávnenie banky postúpiť časť peňažného záväzku, s ktorým je dlžník aktuálne po stanovenú dobu napriek písomnej výzve v omeškaní. Tento záver vyplýva z gramatického, ale aj logického výkladu znenia citovaného ustanovenia, pretože v tomto ustanovení je zdôraznený peňažný záväzok klienta banky alebo časť peňažného záväzku, ktorým je dlžník v omeškaní. Pod formuláciou „pohľadávka zodpovedajúca tomuto peňažnému záväzku“ treba rozumieť nesplácaný zročný dlh. Pripustením argumentácie žalobcu, že banka je oprávnená postúpiť celý úver po uplynutí 90 dní s omeškaním dlžníka splácať zročné splátky, by bolo nevyhnutné dospieť k záveru, že banka môže postúpiť akýkoľvek nesplátný - „živý“ úver po uplynutí relatívne krátkej doby v porovnaní s dobou, na ktorú sa úverové vzťahy bežne uzatvárajú (v prejednávanej príhode bolo poskytnutie úveru dohodnuté na 10 rokov) na akýkoľvek subjekt, ktoré činnosť nespadá v zmysle zákona o bankách pod dohľad NBS a ktorý nemá povolenie na vykonávanie bankových činností, čo by bolo v rozpore s účelom ZoB a viedlo by k vytvoreniu právne neúnosného stavu, kedy by sa spotrebiteľia vystupujúci do zmluvného vzťahu s bankou, neočakávane ocitli v zmluvnom vzťahu s iným - nebankovým subjektom. Tento postup by bol tiež v rozpore s požiadavkou vynakladania náležitej odbornej starostlivosti, ktorá je od banky vyžadovaná v § 27ods. 1 ZoB a v súlade so Smernicou o nekalých praktikách. Súd nespochybňuje právo banky postúpiť aj pohľadávku z celého úverového vzťahu, ale k tomu je možné pristúpiť len v súlade so zákonom a obchodnými podmienkami po tom, čo banka vyhlási predčasne mimoriadnu splatnosť celého úveru. Vyhlásiť predčasnú splatnosť bankového úveru je totiž výlučným oprávnením banky, ktoré môže banka realizovať ešte pred postúpením pohľadávky na nebankový subjekt.

Žalobca ani na výzvu súdu nepredložil žiaden dôkaz o tom, aby banka úver zosplátnila, t.j. vyhlásila predčasnú mimoriadnu splatnosť celého úveru pred postúpením pohľadávky riadnou a doručenou výzvou žalovaným v zmysle cit. ust. § 565 OZ a tiež nepredložil žiaden dôkaz o ukončení úverového vzťahu bankou odstúpením od zmluvy alebo výpoveďou zmluvy pred postúpením pohľadávky. Žalobca v konaní nepreukázal, aby mu banka postúpila splatnú pohľadávku v žalovanej výške, resp. vo výške uvedenej v zozname pohľadávok - v prílohe č. 1 ku zmluve o postúpení pohľadávky. Banka postúpila pohľadávku žalobcovi a postúpenie pohľadávky na žalobcu oznámila žalovaným, čo však nepostačuje na to, aby žalobca bol aktívne legitimovaný.

Žalovaný v 1. rade bol v omeškaní s dlžnými splátkami, ale postúpenie sa týkalo celého dlhu, keďže k postúpeniu pohľadávky došlo dňa 28.6.2011.

Žalobca predložil súdu výzvu na úhradu dlžnej sumy 2 876,25 eur a oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru adresovanú žalovanému v 1. rade zo dňa 18.7.2011 a výzvu na úhradu dlžnej sumy 2 876,25 eur adresovanú žalovanej v 2. rade zo dňa 18.7.2011. Žalobca na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti bankového úveru však nebol oprávnený, keďže nemal povolenie vydané NBS na vykonávanie bankovej činnosti, preto súd na toto oznámenie pri rozhodovaní nemohol prihliadnuť a na základe tohto oznámenia nedošlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru.

Podľa názoru súdu špecifické pôsobenie bánk, na ktoré dohliada NBS, opodstatňuje záver, že s bankovým úverom, ktorý nie je splatný, nemôže nakladať nebankový subjekt. Nesplátný úver od banky je produktom banky, na ktorý dopadá dohľad centrálnej banky s prísne stanovenými pravidlami pre bankový sektor. Nebankový subjekt nie je oprávnený používať akékoľvek bankové oprávnenia a ani používať bankové úvery. Termín používať bankové oprávnenie zahŕňa aj správu úveru, aj zosplátnenie úveru ako určité zavŕšenie vzťahu vyplývajúceho zo zmluvných podmienok banky.

Ak predmetom postúpenej pohľadávky podľa prílohy č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávok mala byť sumy 2 713,06 eur, potom je zrejmé, že pôvodný veriteľ ako banka postúpil zmluvou zo dňa 28.6.2011 nebankovej spoločnosti aj nezročné splátky úveru, pričom k ich predčasnej splatnosti nedošlo zo strany banky pred postúpením pohľadávky. Predmetom zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 28.6.2011 na žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o. bola nezročná, t.j. neexistujúca pohľadávka, preto je toto postúpenie

neplatné a žalobca na základe uvedeného nie je aktívne legitimovaný v tomto spore na podanie predmetnej žaloby.

Súd dodáva, že aktívnou legitímáciou sa rozumie takého hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu- žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), resp. mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúmanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencie tvrdeného práva na strane žalobcu) alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je základnou súčasťou súdneho konania (porov. Rozsudok NS SR z 29.6.2010 sp. zn. 2Cdo 205/2009).

Na záver súd dodáva, že z prílohy č. 1 k Zmluve o postúpení pohľadávky a prednesu žalobcu na pojednávaní vyplýva, že omeškanie žalovaných trvalo ku dňu postúpenia pohľadávky 1 195 dní, čo 3,27 rok. Za toto obdobie, ak právny predchodca žalobcu - pôvodný veriteľ by iba predpisoval splátky, poplatky a úroky, takýto postup by nebol postupom a konaním s náležitou odbornou starostlivosťou banky.

Po zhodnotení vykonaného dokazovania a s poukazom na citované zákonné ustanovenia súd dospel k záveru, že žalobca nie je aktívne legitimovaný, preto žalobu zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., t.j. podľa zásady úspechu. Žalovaní v I. a 2. rade boli v konaní úspešní, ale trovy konania si neuplatňovali a zo spisu nevyplýva, aby im nejaké trovy konania vznikli, preto im súd trovy konania nepriznal.

Vedľajší účastník na podporu žalovaných má právo náhradu trov konania v zmysle judikatúry KS Prešov, keďže jeho písomné podania a prednes na pojednávaní mohli byť podkladom pre rozhodnutie vo veci. O náhrade trov konania súd rozhodol tak, že namiesto určenia výšky trov konania, priznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania vyjadrenú percentom, a to v rozsahu 100 % podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 7 O.s.p. O výške náhrady trov konania vedľajšieho účastníka súd rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva do 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

1. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.
2. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že
 - a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
 - b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
 - f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
3. Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Podľa § 157 ods. 3 O.s.p. ak je na pojednávaní vyhlásený rozsudok za prítomnosti všetkých účastníkov alebo ich zástupcov, ktorí sa vzdajú

odvolania, uvedie súd v odôvodnení rozsudku iba predmet konania a ustanovenia zákona, podľa ktorých rozhodol.